Te MD
7-2-95/JT

Møguligar

rationaliseringar

innan undirvísingarverkið saman við tilmæli og hagtølum

Innihald:

Rationaliseringar:
- Fiskivinnuskúlin í Vestmanna
- Miðnámsskúlin í Suðuroy
- HF-skeið í Klaksvík
- Tekniski skúli í Tórshavn

Tilmæli:
- Skipanin við atliti at yrkisútbúgvingum, yrkisskúlunum og yrkisútbúgvingarráði

Hagtøl:
- Gongdin í næminga/lærlingatalinum á miðnámsútbúgvingunum í Føroyum í tíðarskeiðinum 1979/80 - 1994/95.

Landsskúlafyrisitingin
november 1994

31 JAN. 1995
F. L. j. nr. 2120-19/95 1

Niðurstøður

Samandráttur um rationaliseringarnar

Rationaliseringarnar, sum Landsskúlafyrisitingin er biðin um at gera útrokningar til, hevur hesar sparingar við sær árini 1995, 1996 og 1997: (1000. kr)

	1995	1996	1997
Fiskivinnuskúlin	288	707	707
Miðnámsskúlin í Suðuroy	110	-310	-1.040
HF í Klaksvík	791	1.152	1.152
Tekniski skúlin í Tórshavn + tól (tilmæli 1)	2.618	3.618	3.179
Tekniski skúli í Tórshavn + tól (tilmæli 2)	3.532	5.193	4.729
Íalt (v. tilmæli 1)	3.807	5.167	3.998
Íalt (v. tilmæli 2)	4.721	6.742	5.548

Niðurstøða um hagtøl

Hagtølini yvir gongdina á miðnámsútbúgvingunum vísa:

- Einans 1% av næmingunum, sum koma úr fólkaskúlanum í 1994/95, sleppa í handverkaralæru.
- Ein sera stór og álvarsom lækking hevur verið í lærlingatalinum síðani 1988/89.
- Tær nýggju tøkniligu útbúgvingarnar viga nakað upp ímóti.
- Talið av studentaskúla- og handilsútbúgvingunum er í vøkstri, soleiðis at yvir 70% av einum árgangi fáa ein students-, HF-, FHS ella HH-útbúgving.

Fiskivinnuskúlin í Vestmanna

Rationaliserings ætlan

Fiskivinnuskúlin í Vestmanna verður fluttur til Klaksvíkar 1. august 1995.

Fyrimunir

Fyrimunirnir við hesari rationaliseringsætlan eru hesar:

- Betri skúlaumhvørvi
- Óvissan um plaseringina av skúlanum fellur burtur, tá ið útbúgvingin er komin at liggja eitt betur hóskandi stað enn í Vestmanna
- Lógarverkið fyri hesa útbúgvingina verður meiri greitt, tá tað verður tað sama sum fyri tær nýggju tøkniligu yrkisútbúgvingarnar.
- Fleiri valmøguleikar, av tí at møguleiki er fyri samlestri í ávísum lærugreinum
- Betri nýtsla av lærarakreftum
- Minni ferðaútreiðslur
- Rakstrar útreiðslurnar lækka, tá skúlin liggur saman við øðrum útbúgvingum á sama skúla
- Serhølir til evnis-, alis- og lívfrøði verða betur gagnnýtt.

Vansar

Vansarnir, sum standast av flytingini, eru:

- Skúlin fer at liggja burturfrá, har nógvir av stovnunum og virkjunum, sum skúlin hevur samstarv við, liggja. Hetta er Fiskavirking, alibrúk, Fiskasølan, Fiskirannsóknarstova og Heilsufrøðiliga starvsstovan.
- Skúlin hevur bygt upp eina servitan við lærarakreftum, samstarvsfólkum v.m., ið neyvan øll fylgir við til Klaksvíkar.
- Nógvir av lærarunum á skúlanum hava fast starv í Tórshavn og fara ikki at undirvísa, um skúlin verður í Klaksvík.

Fortreytir fyri fíggjarligu útrokningunum

Flytingin kemur bæði at ávirka játtanina til Vestmanna og hana til Tekniska skúlan í Klaksvík. Fortreytirnar aftan fyri fíggjarligu útrokningunum eru hesar:

- Stjórin verður uppsagdur frá 1. august 1995. Hann kann møguliga halda áfram sum leiðari á hesi deildini á Tekniska skúlanum í Klaksvík, og sum vanligur undirvísari.
- Øll starvsfólk verða uppsøgd
- Húsini verða seld ella brúkt til onnur endamál, so at undirvísingarverkið ikki hevur útreiðslur av teimum frá 1. august 1995 at rokna.

- Leigusáttmálar í Vestmanna verða uppsagdir
- Innbúgv, útgerð o.a. verður flutt til Klaksvíkar. Flutningsútreiðslurnar eru settar til 40 tús. kr..

- Roknað verður við, at fiskivinnuútbúgvingin kann leggjast inn undir somu lóggávu sum SIT og HT í Klaksvík. Lønartímatalið er mett at vera tað sama sum fyri hesar útbúgvingar
- Lærararnir verða løntir eftir sáttmálanum hjá lærarum á Tekniska skúlanum
- Læraralønarútreiðslur í Klaksvík verða hesar (1.000 kr.)

	1995	1996	1997
1. árið	177	365	365
2. árið	225	475	475
3. árið	225	475	475
Felags	23	46	46
Íalt	650	1.361	1.361

- Meirútreiðslur til høli v.m., av tí at skúlin flytur inn í HF bygningin. Roknað verður við, at útreiðslurnar til olju, el, vask vm. verður tað sama sum til HF nú:

1995	1996	1997
165	255	255

- Serútreiðslur til hesa útbúgvingina á Tekniska skúla í Klaksvík er mett til fylgjandi:

	1995	1996	1997
Ferðaútreiðslur	50	100	100
Arbeiðstilfar	20	40	40
Annað	50	100	100
Íalt	120	240	240

- Ongar størri umvælingar av HF-bygninginum eru við í útrokningunum.
- Játtanin verður henda:

	1995	1996	1997
Játtan í Vestmanna	1.520	0	0
Meirjáttan í Klaksvík	785	1856	1856
Íalt	2.305	1.856	1.856

- Sparingin í mun til játtanaruppskotið fyri 1995 til Fiskivinnuskúlan.

	1995	1996	1997
Játtan í Vestmanna	288	707	707

Uppgávur at loysa

Í sambandi við hesa rationaliseringsætlanina eru fleiri uppgávur, sum skulu loysast áðrenn ella saman við flytingini:

- Lóggáva um fiskivinnuútbúgvingina, lesiætlanir v.m. skal gerast, so at hetta er klárt í góðari tíð, áðrenn skúlin byrjar í august.
- Hølisviðurskifti í Klaksvík: Hvar skal nýggja útbúgvingin húsast?
- Hølisviðurskifti í Vestmanna: Uppsagnir av leigumálum og støða til, hvat skal gerast við húsini hjá skúlanum
- Uppsagnir av stjóra, lærarum og starvsfólkum
- Lønarviðurskifti hjá lærarunum: Eru nakrir trupulleikar við at løna teimum eftir sáttmálanum hjá lærarum á teknisku skúlunum?
- Setan av lærarum í Klaksvík
- Kanna, hvørji serstøk tiltøk skulu gerast fyri næmingarnir, sum eru inni í skipanini nú.

Tíðarætlan

Tíðarætlanin er henda:

Januar:	- Siga skúlastjóra og fastar lærarar úr starvi.
	- Fara undir lóggávuarbeiði
Apríl:	- Siga leigumál upp í Vestmanna
Juli:	- Pakka niður í Vestmanna
	- Flyta til Klaksvíkar
	- Seta upp í Klaksvík

Miðnámsskúlin í Suðuroy:

Rationaliseringsætlan

Einans studentaútbúgving verður á skúlanum

Fyrimunir

Fyrimunirnir við hesari ætlan eru:
- Tað verður lættari at hava neyvt innlit í útbúgvingina, ið er á skúlanum
- Møguligt er at bjóða stakgreinir út eftir nýggju skipanini fyri studentsútbúgvingum, og hetta kann koma í staðin fyri fiskivinnu- og handilsútbúgvinga.
- Lønarsáttmálaviðurskiftini verða meiri greið
- Sparing fyri landið

Vansar

Vansarnir av at fremja tiltakið eru:
- Útbúgvingartilboðini til ung í Suðuroy verða skerd
- Royndirnar, sum eru av samlestri millum fleiri ymsar útbúgvingar, verða ikki brúktar.

Fortreytirnar fyri fíggjarligu útrokningunum

Í útrokningunum av teimum fíggjarligu ávirkanunum, sum hetta tiltakið fer at hava, er tikið við, at studentsútbúgvingin er í eini uppbyggingarfasu, og tí alsamt tyngjandi fíggjarliga:
- Næmingarnir, ið eru í fiskivinnu- og handilsútbúgvingini sleppa at gera seg lidnar
- Útreiðslurnar til fiskivinnu- og handilsútbúgvingarnar eru hesar (1.000 kr.):

	Egin tímar	1995	1996	1997
FHS	10 t/v	0	0	0
1 HH	10 t/v	80	0	0
2 HH	25 t/v	300	180	0
1 FISK	10 t/v	80	0	0
2 FISK	20 t/v	250	150	0
3 FISK	20 t/v	250	250	150
ÍALT		960	580	150

Hækkingarnar í útreiðslunum av studentsútbúgvingini eru hesar:

	tímar	1995	1996	1997
2 HF	105 t/v	730	0	0
1 G	100 t/v	1.200	1.200	1.200
2 G	125 t/v	620	1.500	1.500
3 G	130 t/v	0	650	1.560
ÍALT		2.550	3.350	4.260

- Felagsútreiðslur eftir, at rationaliseringin er framd, eru tær somu sum nú.

- Sparingin í útreiðslunum til handils- og fiskivinnuútbúgvingina er minni enn meirútreiðslan av nýggju studentsútbúgvingini, so at skúlin fer undir øllum umstøðum at hava tørv á eini hægri játtan enn í 1994.

	1995	1996	1997
Minni útreiðslur tí fiskivinnu- og handilsútbúgvingar ikki verða á skúlanum	-160	-540	-720
Meirútreiðslur av studentsútbúgvingini	50	850	1.760
Meirútreiðslur íalt	-110	310	1.040

Uppgávur at loysa

Tað eru ongar serligar uppgávur, sum skulu loysast í sambandi við hetta rationaliseringstiltakið.

Tíðarætlan

Boðað skúlanum frá fyrst í árinum, at eingin upptøka verður til FHS ella fiskivinnu framyvir

HF í Klaksvík

Rationaliseringsætlan

HF í Klaksvík verður niðurlagt, og næmingarnir verða fluttir á Kambsdal at ganga í skúla frá 1. august 1995.

Fyrimunir

Fyrimunirnir við hesi ætlan eru:

- Størri flokkar verða á skúlanum á Kambsdali
- Ferðaútreiðslurnar hjá lærarunum verða munandi minni
- Umhvørvið fyri HF-útbúgvinini verður betri á einum stórum skúla.

Vansar

Vansarnir av flytingini eru:

- Eingin almenn gymnasiel útbúgving verður í Klaksvík
- Næmingarnir skulu ferðast um Leirvíksfjørð
- Tað eru møguliga onkrir næmingar, sum ikki kunnu fara við til Kambsdalar av ymsum grundum (børn o.t.)

Fortreytir fyri fíggjarligu útrokningunum

Útrokningarnar av teimum fíggjarligu ávirkanunum, sum hetta tiltakið fer at hava við sær, byggja á fylgjandi:

- Skúlin verður niðurlagdur frá 1. august 1995 at rokna, og allar útreiðslur í Klaksvík fella burtur frá hesum degi. Tað verður roknað við, at skúlabygningurin verður brúktur av Tekniska skúlanum til fiskivinnuútbúgvingina.

- Játtanin til skúlan í Klaksvík verður henda (1.000 kr.):

1995	1996	1997
1.320	0	0

- Meirútreiðslurnar í Eysturoynni. Av tí at stórar útreiðslur hava verið av ferðing til Klaksvíkar, verður økingin ikki so stór í útreiðslunum á Kambsdali. Roknað er við, at 13 lønartímar um vikuna, sum eru bókaðir á studentaskúlanum, eru brúktir til ferðing frá Klaksvík.
- Økingin í lønarútreiðslunum av flytningini eru (1.000 kr.):

1995	1996	1997
155	1.014	1.014

- Aðrar meirútreiðslur eru til søvn, vask, el v.m. og eru tær settar til (1.000 kr.)

1995	1996	1997
50	100	100

- Tað er ikki tikið við, at ein møgulig rationalisering av tímanýtsluni kann fara fram á studentaskúlanum í Eysturoynni. Hetta fer væntandi at viga upp móti, at onkrar av felagslønartímunum verður hægri.

- Játtanin skal broytast soleiðis:

	1995	1996	1997
Játtan í Klaksvík	1.320	0	0
Meirjáttan í Eysturoy	205	1.114	1.114
Íalt	1.475	1.114	1.114

- Sparing í mun til nýtsluna til HF í Klaksvík, sum í 1994 er sett til 2.266:

	1995	1996	1997
Sparing	791	1.152	1.152

Uppgávur at loysa

Uppgávur at loysa í sambandi við at HF í Klaksvík verður niðurlagt.

- Flytingin skal samskipast við flytingin av fiskivinnuútbúgvingini
- Kannast skal, um tað eru nakrar løgfrøðiligar forðingar fyri at niðurleggja skúlan, og at siga við 2. árs næmingarnar, at undirvísingin heldur áfram í Kambsdali
- Hvør skal hava útgerðina, sum er á HF-skeiðinum í Klaksvík

Tíðarætlan

Januar: Kanna løgfrøðiligar forðingar
februar: Studentaskúlin á Kambsdali fær boð um at taka HF í Klaksvík við, tá ið tímatalvan verður løgd fyri 1995/96.
Juli: Flytingin verður framd.

Tekniski skúli í Tórshavn

Rationaliseringsætlan

Virksemið á skúlanum skal verða so lítið sum møguligt.

Hetta kann gerast við:
1. At niðurleggja undirvísingina í flestu lærlingaútbúgvingum eftir støðisárið, av tí at tilgongdin er so lítil.
2. At fáa skúlaheimið at hvíla meira í sær sjálvum.

Av tí at tilgongdin av lærlingum hevur verið so lítil hesi seinastu árini, kann spurningur setast við, um tað er lærlingagrundarlag fyri at hava undirvísing í verandi yrkisgreinum í Føroyum.

	88	89	90	91	92	93	94
Bilmekanikari	25	17	10	14	4	1	1
Blikksmiðjur	5	7	2	3	4	0	0
Bygningssnikkari	16	16	1	3	5	0	0
Elektrikari	**34**	**19**	**8**	**5**	**5**	**5**	**1**
Frisørur	20	5	14	14	10	3	0
Lastbilmekanikari	1	3	0	1	0	0	1
Maskinsmiður	**50**	**24**	**16**	**24**	**26**	**14**	**4**
Maskinsnikkari	1	1	1	1	0	0	0
Rørsmiður	7	10	4	3	4	0	0
Stálskipasmiður	0	1	0	0	2	2	0
Sveisari	1	1	4	0	0	0	0
Timburmaður	**51**	**38**	**16**	**1**	**9**	**1**	**1**
Íalt	211	142	76	69	69	26	8
Eftir í FR	**135**	**81**	**40**	**30**	**40**	**20**	**6**
At flyta til DK	76	61	36	39	29	6	2

Høvuðsyrkini í tekniska skúlanum eru: elekrikari, maskinsmiður og timburmaður.

Í fyrsta lagi verður mælt til, at hildið verður áfram við skúlagongd í hesum yrkisgreinum, men at skúlagongdin í øllum hinum yrkisgreinunum verður flutt til Danmarkar í nøkur ár.

Í øðrum lagi verður mælt til, at øll skúlagongd í lærlingaútbúgvingini eftir støðisárið verður flutt til

Danmarkar í nøkur ár, inntil lærlingagrundarlag aftur er fyri at hava hesa undirvísing í Føroyum.

Neyðugt er at gera stórar íløgur í útgerð á tekniska skúlanum í Tórshavn. Tað er ivasamt, um útgerðin verður gagnnýtt nóg væl. Sum øllum kunnugt er tann tøknifrøðiliga menningin stór, og spurningurin er, um tólini aftur skulu dagførast um nøkur fá ár, hóast bara nakrir fáir lærlingar hava brúkt tey. Um undirvísing skal fara fram á skúlanum, er tó krav, at tann neyðugi tólútbúnaðurin er tøkur.

SIT og atstøðisútbúgvingin halda áfram, so at skúlin ikki dettur heilt niðurfyri. Kemur gongd aftur á vinnuna, kann aftur farast undir lærlingaútbúgvingina í øllum yrkjum, sum hava verið á skúlanum.

Landsskúlafyrisitingin mælir til, at eitthvørt verður gjørt, so at ein størri partur av einum ungdómsárgangi fær eina handverkaraútbúgving.

Viðløgdu hagtøl yvir gongdina á miðnámsútbúgvingunum í tíðarskeiðinum 1979/80 - 1994/95 vísa, at støðan er sera álvarsom. Av teimum sum fara úr fólkaskúlanunum í dag, kunnu einans 10% fáa eina tøkniliga útbúgving, og verður hetta ein av teimum nýggju tøkniligu útbúgvingunum: SIT, Atstøði ella HT. Einans 1% av einum árgangi sleppur í læru í mun til 20% í tíðini fyri búskaparkreppuna.

Rationaliseringin, sum verður viðgjørt her, viðvíkur einans skúlanum. Tá ið mælt verður til at niðurleggja skúlagongdina hjá lærlingum eitt tíðarskeið, so er tað einans tí, at tilgongdin er so lítil, og ikki tí, vit undirmeta tørvin á hesum útbúgvingum í føroyska samfelagnum. Skúlin má tillaga seg kringumstøðurnar, og tá tilgongdin í yrkjunum einans er 1-5 lærlingar, so er ikki longur grundarlag fyri undirvísingini.

Fyrimunir

Fyrimunirnir við at niðurleggja skúlagongrina í nógvum ella øllum lærlingayrkjum í Føroyum og at fáa skúlaheimið at hvíla beturi í sær sjálvum, eru:

- Útreiðslur verða ikki av at skipa undirvísing, har 1-5 lærlingar eru í flokkinum
- Útgerð, ið skjótt verður tøknifrøðiliga gomul, skal ikki keypast til nakrar heilt fáar lærlingar.

- Skúlagongdin verður betri á einum væl útgjørdum donskum tekniskum skúla heldur enn á einum illa útgjørdum føroyskum.
- Av tí at SIT og Atstøði helda fram, er skjótt at seta lærlingaundirvísingina eftir støðisárið í gongd aftur, tá virksemið innan føroyska vinnulívið økist aftur.
- Tá ið stuðulin til skúlaheimið verður lækkaður, so ber hetta við sær, at játtanin til skúlan í størri mun verður brúkt til undirvísing.
- Ein minni upphædd til fyrisitingina á skúlanum ber við sær, at játtanin til skúlan í størri mun verður brúkt til undirvísing.

Vansar

Tað eru sjálvsagt nógvir vansar við hesi ætlan:

- Ekspertisa verður mist, av tí at eingin undirvísing verður í yrkisgreinum, sum hava verið á skúlanum.
- Lærarar og starvsfólk mugu sigast úr starvi.
- Lærararnir eru tað størsta aktivið hjá einum tekniskum skúla, og vandi er fyri, at tað ikki verður so lætt at fáa teir aftur, verða teir sagdir úr starvi nú.
- Tað fer at taka longri tíð at byrja aftur, tá ið gongd aftur kemur á føroyskt vinnulív.
- Oljuvinnan stendur møguliga beint fyri durum, og fer hetta at seta krøv til tøkniligu útbúgvingarnar.
- Lærlingar, sum fyrr hava kunnað tikið skúlagongdina í Føroyum, mugu til Danmarkar
- Tænastustøðið á skúlaheiminum lækkar, og lærlingarnir verða møguliga sjálvir noyddir at gera sær mat.

Fortreytir fyri fíggjarligu útrokningunum

Fortreytirnar, sum liggja aftan fyri tær fíggjarligu útrokningarnar, eru hesar:

- Undirvísingin í yrkjum, ið verða niðurløgd, verður flutt til Danmarkar frá 1. januar 1995 at rokna.

- Lærarar og onnur starvsfólk verða uppsøgd við vanligari uppsagnarfreist við ársbyrjan.

- Sparingin í *tilfarsútreiðslum*, sum er mett út frá nýtsluni seinnu árini (800 tús. árliga), verður henda á teimum 4 deildunum, sum eru á skúlanum:

Tilmæli 1: Um 3 lærlingaútbúgvingar verða eftir:

Deild	1995 tús.kr.	1996 tús.kr.	1997 tús.kr.
Frisør	30	30	30
Metal	100	100	100
Træ	30	30	30
El	0	0	0
Íalt	160	160	160

Tilmæli 2: Um allar lærlingaútbúgvingar verða fluttar:

Deild	1995 tús.kr.	1996 tús.kr.	1997 tús.kr.
Frisør	30	30	30
Metal	150	150	150
Træ	60	60	60
El	60	60	60
Íalt	300	300	300

- Lønartímatalið lækkar, men sparingin í 1995 kemur ikki fyrr enn eftir at uppsagnarfeistin er úti. Tann metta sparingin í *lønarútreiðslum* á teimum 4 deildunum á skúlanum er henda (1.000 kr.):

Tilmæli 1: Um 3 lærlingaútbúgvingar verða eftir:

Deild	Spardir løntímar	1995 tús.kr.	1996 tús.kr.	1997 tús.kr.
Frisør	3.800	235	470	470
Metal	3.500	220	440	440
Træ	1.200	75	150	150
El	0	0	0	0
Íalt	7.900	530	1.060	1.060

Tilmæli 2: Um allar lærlingaútbúgvingar verða fluttar:

Deild	Spardir løntímar	1995 tús.kr.	1996 tús.kr.	1997 tús.kr.
Frisør	3.800	235	470	470
Metal	11.000	685	1.370	1.370
Træ	2.800	175	350	350
El	2.200	140	280	280
Íalt	19.800	1.235	2.470	2.470

- Av tí at so fáir lærlingar eru, verður roknað við, at teir lærlingar, sum skulu taka støðisár í Føroyum, passa inn í T2 flokkin, sum verður á skúlanum.

- Ein av høllunum, sum skúlin leigar frá Tórshavnar býráð, verður brúkt til bil-deildina. Tá henda verður niðurløgd, er ikki brúk fyri hesum høli. Sparingin í leiguútreiðslum er henda, um leigumálið verður uppsagt við ársbyrjan (1.000 kr.):

	1995 tús.kr.	1996 tús.kr.	1997 tús.kr.
Leiga	150	200	200

- Sparing í útgerð er mett út frá frágreiðingini, ið Landsskúlafyrisitingin hevur gjørt saman við donskum konsulentum. Játtanin verður veitt á einum serstøkum rakstrarstaði, og hevur soleiðis ikki beinleiðis ávirkan á játtanina hjá skúlanum. Uppskotið, sum Landsskúlafyrisitingin kom við fyri 1995, var íalt 5 mill.kr., men er hetta síðani lækkað til 3 mill.kr.. Hetta er ikki einans útgerð til tekniska skúla í Havn, hóast hann er tann størsti.
  Øll útgerðin er neyðugt, um undirvísingin skal standa mát við útbúgvingar í Danmark. Tá ið minni verður játtað í 1995, viðførur hetta, at útreiðslurnar verða fluttar til eitt komandi fíggjarár. Samlaða dagføringin á Tekniska skúla fer at kosta 6,7 mill.kr., sum eftir ætlan skuldi fremjast árini 1995, 96 og 97.
  Tørvur verður ikki á eins nógvum tólum, um lærlingaútbúgvingin ikki verður á skúlanum. Nakað av dagføringum skal tó til SIT og atstøðisútbúgvingina.

  Sparingarnar í *tólum* verður henda um tiltøkini verða framd:

Tilmæli 1: Um 3 lærlingaútbúgvingar verða eftir:

Deild	1995 tús.kr.	1996 tús.kr.	1997 tús.kr.
Frisør	100	35	29
Metal	694	438	371
Træ	234	650	260
El	0	0	0
Íalt	1.028	1.123	659

Tilmæli 2: Um allar lærlingaútbúgvingar verða fluttar:

Deild	1995 tús.kr.	1996 tús.kr.	1997 tús.kr.
Frisør	100	35	29
Metal	694	438	371
Træ	234	650	260
El	69	0	0
Íalt	1.097	1.123	659

- Matgerðin á skúlaheiminum skal ikki verða ein útreiðsla hjá landskassanum. Í løtuni eru lønarútreiðslurnar til henda partin av virkseminum á Tekniska skúla umleið 900 tús. kr. um árið. Um starvsfólkini verða uppsøgd við ársbyrjan, verður sparingin:

	1995 tús.kr.	1996 tús.kr.	1997 tús.kr.
Lønir	700	900	900
Matur	300	300	300
Inntøkur	-400	-400	-400
Íalt	600	800	800

- Tá ið virksemið á skúlanum lækkar, verður ikki neyðugt við so stórari umsiting sum nú. Í løtuni er umframt skúlastjóran, ein fíggjarleiðari og tvey skrivstovufólk. Til sammetingar kann nevnast, at í Klaksvík hevur skúlastjórin einans tvey fólk í hálvdagsstarvi aftur at sær. Tað skal nevnast, at størri umsiting krevst við lærlingaútbúgvingini, tí tað eru fleiri út- og innskrivingar. Í hesum útrokningum er mett, at tað er nógmikið við einum hálvum skrivstovufólki aftur at fíggjarleiðaranum. Sparingin verður henda:

	1995 tús.kr.	1996 tús.kr.	1997 tús.kr.
Skrivstova	150	300	300

- *Samlaða sparingin*, íroknað ætlanina at fáa matfunktiónina á skúlaheiminum at hvíla í sær sjálvum, verður henda fyri teir báðar møguleikarnar:

Tilmæli 1: Um 3 lærlingaútbúgvingar verða eftir:

	1995 tús.kr.	1996 tús.kr.	1997 tús.kr.
Tilfar	160	160	160
Leiga	150	200	200

Lærarałønir	530	1.060	1.060
Skrivstova	150	300	300
Skúlaheim	600	800	800
Tól	1.028	1.123	659
Íalt	2.618	3.643	3.179

Tilmæli 2: Um allar lærlingaútbúgvingar verða fluttar:

	1995 tús.kr.	1996 tús.kr.	1997 tús.kr.
Tilfar	300	300	300
Leiga	150	200	200
Lærarałønir	1.235	2.470	2.470
Skrivstova	150	300	300
Skúlaheim	600	800	800
Tól	1.097	1.123	659
Íalt	3.532	5.193	4.729

Uppgávur at loysa

Tað eru nógvar uppgávur, sum skulu loysast, um henda rationaliseringsætlan skal fremjast:

- Lærarar skulu sigast úr starvi, og skal stýrið gera innstilling til hetta.
- Starvsfólk á skúlaheiminum og í umsitingini skulu sigast úr starvi.
- Avtala skal gerast við tekniskan skúla í Danmark um at taka ímóti lærlingum eftir støðisárið.
- Kannast má, um vit skulu rinda donskum tekniskum skúlum fyri at senda lærlingar hagar, ella um danski staturin rindar.
- Leigumál skal sigast upp. Greiða má fáast á, hvørja avtalu skúlin hevur gjørt við Tórshavnar býráð á hesum øki.
- Greiða má fáast á, hvussu matgerðin á skúlaheiminum kann fara fram, tá ið eingin almennur stuðul longur verður veittur til hetta endamálið.

Tíðarætlan

Um niðurstøðan verður, at farast skal undir eina av hesum rationaliseringsætlanum, er tíðarætlanin henda:

Desember:- Avtala verður gjørt við skúla í Danmark um at taka ímóti lærlingum úr Føroyum

Januar: - Lærarar og starvsfólk verða søgd úr starvi.

- Lærlingar verða sendir til Danmarkar til skúlagongdina í teimum yrkisgreinum, sum avgjørt verður at flyta til Danmarkar.
- Loysn verður funnin á, hvussu matgerðin á skúlaheiminum kann fara fram.

<u>Tilmæli:</u>

Skipanin við atliti at yrkisútbúgvingum, yrkisskúlum og yrkisútbúgvingarráði

Skipanin við atliti at yrkisútbúgvingum, yrkisskúlum og yrkisútbúgvingarráði

Formæli: Í føroyska undirvísingarverkinum eru útbúgvingar vanliga skipaðar í hesar bólkar:

1. Grundskúli (fólkaskúlin)
2. Miðnámsútbúgvingar
3. Framhaldsútbúgvingar
4. Hægri útbúgvingar

Miðnámsútbúgvingarnar verða vanliga býttar í 2 bólkar, nevnliga: studenta-/HF-útbúgvingar og yrkisútbúgvingar.
Hetta álit viðger **yrkisútbúgvingarnar** og ta 3-deildu skipanina innan hetta økið, nevnliga: 1) **útbúgvingarskipanina**, 2) **skúlaskipanina** og 3) **ráðskipanina.**

Í stuttum kann verða sagt (samstundis verður mælt til at fylgja hesum leisti):
at allar útbúgvingarnar í hesum útbúgvingarbólki hava felagsheitið: **"yrkisútbúgvingar"**, og hava sama uppbýti, t.v.s., at talan annaðhvørt er um lærlingaútbúgvingar, yrkisgymnasialar útbúgvingar ella atstøðisútbúgvingar. Somuleiðis hava allir skúlar við hesum útbúgvingum felagsheitið: **"yrkisskúlar"** (t.e. handilsskúlar, tøkniligir skúlar og fiskivinnuskúli) og hava sama leist við atliti at leiðslu- og ognarviðurskiftum. Nevndu útbúgvingar og skúlar hava eina **felags ráðskipan** (við heitinum yrkisútbúgvingarráðið), har skúlamyndugleikin, vinnan og brúkarar eru umboðað.

Tilmælini, sum umrødd er í hesum áliti eru m.a. grundað á áheitan landsstýrisins (skriv dagfest 04.11.1994). Viðmerkjast skal, at landsskúlastjórin hevur sett nevndir til at gera uppskot um broyting í fiskivinnuútbúgvingini, og nevnd at gera uppskot um handilsskúlaútbúgvingar.

1. Útbúgvingarskipanin

Myndil, sum sýnir yrkisútbúgvingarskipanina:

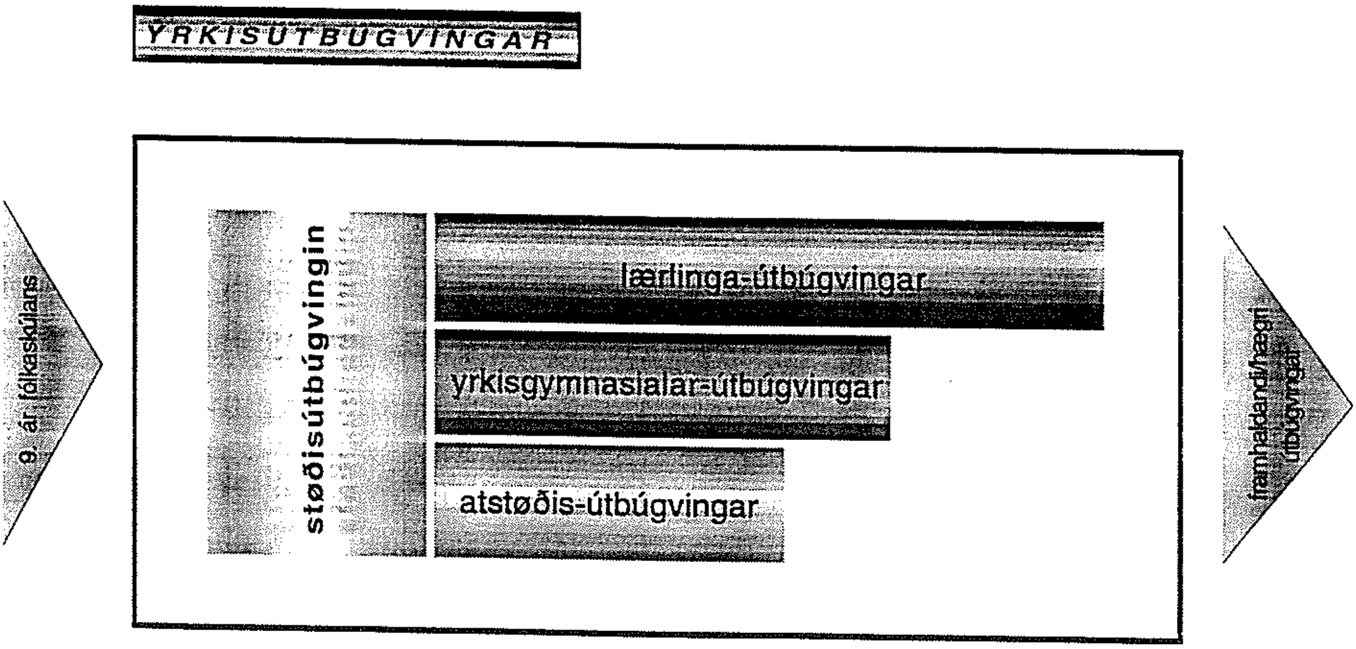

(1SF/94)

Verandi skipan við einari støðisútbúgving (í handils- og tøkniligu útbúgvingunum) verður varðveitt. Tó verður mælt til at samskipa hesar báðar støðisútbúgvingarnar og eina støðisútbúgving innan fiskivinnuútbúgvingina í eina lóg. Hetta merkir, at lógin um SIT verður broytt til at fata um **allar støðisútbúgvingar á yrkisútbúgvingarøkinum.**
LSF hevur orðað uppskot um broyting í støðisútbúgvingini við støði í verandi lóg um SIT og FHS.

Um støðisútbúgvingina skal viðmerkjast: Í støðisárinum er endamálið at nøkta førleikakrøvini til eina framhaldandi miðnámsútbúgving. Tær lærugreinir og tey lærugreinastig, ið havd verða í støðisárinum, eru í nógvum førum tey somu. Við støði í tí lítla næmingagrundarlagnum í Føroyum verða fyritreytirnar fyri samstarvi, herundir samlestri og undirvísingarsamstarvi við hesi skipan munandi betraðar. Eisini er dentur lagdur á, at næmingar skulu kunna velja aðra útbúgving eftir støðisárið enn hana, teir upprunaliga høvdu í huga, um teir annars lúka upptøkukrøvini. Eitt støðisár eftir hesum leisti er harumframt betri egnað til føroysk viðurskifti við atliti at upptøkum á yrkisskúlum, har tað í dag er torført at skipa flokkar, um næmingar verða tiknir upp til eina ávísa útbúgving heilt frá byrjan av.

Í øðrum lagi verður mælt til at lógin um lærlingaútbúgvingar verður skipað soleiðis, at næmingar (lærlingar) skulu hava tikið støðisútbúgvingina, fyri at teir kunnu verða tiknir upp til skúlagongd í einari lærlingaútbúgving.
Við hesi skipan er greiðari at skipa frálæruna í hesum parti av útbúgvingunum, við tað at allir næmingarnar fylgjast í skúlagongdini. Eisini verður tíðin, sum meistarin skal hava lærling í læru, stytt við einum ári.

Mælt verður til, at lógin um støðisútbúgvingina verður skipað soleiðis, at næmingum, sum í støðisútbúgvingini hava lokið upptøkukrøvini til stovnsetta framhaldandi yrkisútbúgving, verður tryggjað rættin til at verða tikin upp til slíka.

Við støði í frummyndlinum á fyrstu blaðsíðu, verður í talvuni niðanfyri (talrøð 1) víst, hvussu nógvir næmingar fara upp til várpróvtøkuna '95 í yrkisútbúgvingum eftir støðisútbúgvingina. Verða fyritreytirnar fyri at verða tikin upp til nevndu útbúgvingar, at næmingur hevur tikið støðisútbúgvingina, ber til at áseta upptøkutalið av flokkum og næmingum (talrøð 2 og 3).

Í talrøð 1 eru tølini tikin frá útrokningunum í hjáløgdu skjølum um fíggjarviðurskifti, meðan næmingatølini í talrøð 2 eru tilvildarliga vald. Flokkatalið í talrøð 3 er útroknað eftir floksbýtistalinum 20.

útbúgvingar eftir støðisárið	**prógv '95**	**ynskiligt upptøkutal**	
	næmingar	næmingar	flokkar
lærlingar - handil (FHS. 2. part + HMX)	8	80	
HH	108	80	
Tilsamans HS	116	160	8
lærlingar - tøkni	69	80	
HT	12	24	
Atstøði	68	36	
Fisk	12	24	
Tilsamans TS/Fisk	161	164	8,2
TOTALUR	277	324	16,2

Verður tikið upp eftir talrøð 3, ber betur til at stýra allari útbúgvingargongdini so og so (politiskt og fyrisitingarliga), og skipanin verður meira greið og rationell. Er talan harumframt at veita lestrarstuðul í skúlagongdini hjá lærlingum eftir støðisárið og at veita stuðul til læurupláss, er tað ein fyritreyt, at skipanin er greið at fyrisita. Leggjast skal aftrat, at skipanin lýkur allar fyritreytir við atliti at øðrum skipanum - t.d. teirri donsku (samanber m.a. frágreiðingarnar frá fyrr í ár frá donsku konsulentunum í kenslumálaráðnum).

Um lærlingaútbúgvingarnar eftir støðisárið skal viðmerkjast: Mælt verður til, at tær verða skipaðar í eina lóg, sum fatar um fyrisiting, handil, skrivstovu og tøkni (herundir møguliga innan fiskivinnu ella matvøru), og at verandi lóg um tøkniligar yrkisútbúgvingar verður skipað í samsvari við upprunaliga uppskotið um tøkniligar yrkisútbúgvingar, soleiðis sum Landsskúlaráðið samtykti í januar 1993, við teirri broyting, at hon fatar um **allar umrøddu lærlingaútbúgvingar**. Tó verður mælt til, at 5. táttur í nevnda uppskoti viðvíkjandi ráðskipan verður ásett í lóg fyri seg.
LSF hevur orðað uppskot um lóg um lærlingaútbúgving í samsvari við omanfyri nevnda uppskot.

2. Skúlaskipanin

Við atliti at skúlaskipanini verður mælt til, at allir yrkisskúlar verða skipaðir eftir sama leisti. Hetta merkir, at um skúlarnir verða skipaðir sum sjálveigandi undirvísingarstovnar, skulu teir m.a. skipast eftir somu reglum við atliti at ognarviðurskiftum og leiðsluformi og í samsvari við lógina um skúlafyrisiting. Hetta merkir sostatt, at Fiskivinnuskúlin eisini verður skipaður sum sjálveigandi undirvísingarstovnur (tó er hetta ikki neyðugt, um hesin skúli verður lagdur saman við TSK, og sostatt verður partur av hesum stovni).

Við einari skúlaskipan, sum verður framd í samsvari við **ásetingar landsstýrisins** og **viðtøkum stovnanna,** og sum í høvuðsheitum hevur **eins** meginreglur, verður greiðari hjá skúlunum og skúlamyndugleikunum at fyrisita umrøddu undirvísingarstovnar. Harumframt eigur skúlaskipanin at áseta karmar fyri samstarvi skúlanna millum, bæði hvat viðvíkur undirvísing og hølisviðurskifum.

3. Ráðskipanin

Mælt verður til at hava eina **felags ráðskipan** fyri yrkisútbúgvingar eftir tí leisti, sum strikumyndin niðanfyri vísir. Yrkisútbúgvingarráðið skal í tilmælum sínum til skúlamyndugleikarnar viðgera mál sambært teimum heimildum, tí eru givnar við atliti at umrøddu útbúgvingum og skúlum.

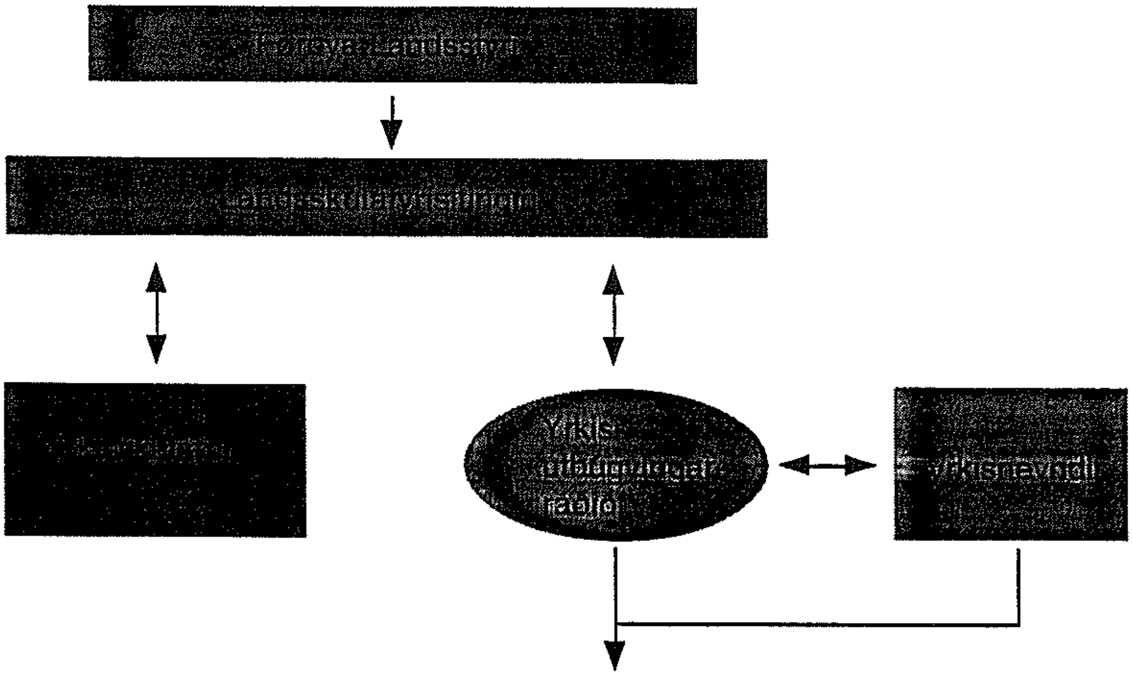

Landsstýrið setur yrkisútbúgvingarráðið og tilnevnir formannin, sum skal vera løgfrøðingur.

Harumframt verður ráðið umboðað soleiðis:
Skúlarnir velja 2 limir hvør, sum skulu umboða ávikavist arbeiðsgevarar og arbeiðstakarar á arbeiðsmarknaðinum, meðan skúlaleiðsla, lærarar og næmingar á umrøddu skúlum velja 3 limir í felag.

Fyri hvørja útbúgving setur yrkisútbúgvingarráðið 3-manna yrkisnevndir, sum skulu umboða arbeiðsgevarar, arbeiðstakarar og lærarar.

Landsstýrið setur skrivara at samskipa og at avgreiða mál hjá yrkisútbúgvingarráðnum og yrkisnevndunum eftir gjølllari av landsstýrinum ásettum reglum.

LSF hevur orðað uppskot til lóg um ráðskipan eftir omanfyri nevnda leisti.

LSF í november 1994

yyyyyyyyyyyyyyyyyyy

Hagtøl:

Hagtøl yvir næmingar/lærlingar á miðnámsútbúgvingunum, 1979/80 - 1994/95.

Hagtøl yvir næminga/lærlingar á miðnámsútbúgvingunum, 1979/80 - 1994/95.

Kelda er Ársfrágreiðing fyri skúlaverkið og hagtalstilfar frá læruráðnum

Innihaldið í myndunum:

Mynd 1: Samlað næminga/lærlingatal á miðnámsútbúgvingunum. Tølini vísa øll floksstigini á teimum ymsu útbúgvingunum.

Mynd 2: Tal av fólki, ið fáa prógv/lærubræv á miðnámsútbúgvingunum.

Mynd 3: Útskrivað úr fólkaskúlanum, býtt eftir fráfaringarflokki.

Í talvu 4 og 5 eru gjørdar metingar um, hvussu nógvir næmingar úr fólkaskúlanum tey einstøku fráfaringarárini seinni fáa eina miðnámsútbúgving. Fyri at gera hesar kanningarnar er neyðugt at rætta taltilfarið, sum var víst í mynd 2 eitt sindur til. Hetta er gjørt á fylgjandi hátt:
Í mun til fráfaringarárið úr fólkaskúlanum kunnu hesir næmingar seinni lúka hesi prógv:

- Student: 3 ár seinni
- HF: 3 ár seinni. Roknað verður við, at næmingarnir eru eitt ár úti, áðrenn teir fara á hf.
- HH: 3 ár seinni. Serflokkurin, sum var fyri studentar, sum kundu taka HH upp á eitt ár, er ikki tiki við.
- FHS: 1 ár seinni. Talið av FHS-arum er korrigerað, so at einans teir eru taldir við, sum ikki fara víðari til HH.
- Handilslærlingar: 3 ár seinni
- Handverkslærlingar: 4 ár seinni
- SIT: 1 ár seinni. Einans teir er taldir við, sum ikki fara víðari til Atstøði ella HT
- Atstøði: 2 ár seinni
- HT: 3 ár seinni
- Fiskivinna: 3 ár seinni

Mynd 4: Útskrivað úr fólkaskúlanum tey einstøku árini, saman við mettum tølum fyri, hvussu nógvir av hesum næmingum seinni fáa eina miðnámsútbúgving.

Mynd 5: Útgreining av, hvørja miðnámsútbúgving næmingarnir, sum eru útskrivaðir úr fólkaskúlanum, fáa.

Mynd 6: Prosentvís uppseting av, hvørja miðnámsútbúgving næmingar úr fólkaskúlanum seinni fáa. Eisini er tikið við talið á teimum, ið ikki fáa útbúgving.

Næmingar á miðnámsskúlunum 1979/80

		79/80	80/81	81/82	82/83	83/84	84/85	85/86	86/87	87/88	88/89	89/90	90/91	91/92	92/93	93/94	94/95
Studentaskúlar	Student	250	293	371	431	499	510	527	505	477	449	473	519	578	584	609	634
HF-skeið	HF	183	238	282	299	301	245	234	250	231	254	249	261	248	241	222	190
Føroya Handilsskúli	HH	40	31	33	37	53	67	72	81	79	79	128	155	156	182	182	205
	FHS	40	31	33	37	58	110	108	108	106	106	179	184	162	162	182	171
	Handilslærlingar	174	169	182	199	177	134	70	81	64	64	49	35	20	18	12	5
Tekniskir skúlar	Handverkslærlingar	527	520	535	561	720	806	860	881	856	851	771	643	500	356	240	172
	SIT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	108	108	108
	Atstøði	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	30	40
	HT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	20	30
Fiskivinnuskúlin	Fiskivnna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	40	50	46	47	45	39
		1.214	1.282	1.436	1.564	1.808	1.872	1.871	1.906	1.813	1.823	1.889	1.847	1.710	1.698	1.650	1.594

																	(mett)	(mett)	(mett)	(mett)
Prógv		79/80	80/81	81/82	82/83	83/84	84/85	85/86	86/87	87/88	88/89	89/90	90/91	91/92	92/93	93/94	94/95	95/96	96/97	97/98
Studentaskúlar	Student	58	74	108	87	131	151	156	149	162	148	146	145	175	179	192	173	225	240	280
HF-skeið	HF	70	92	128	132	144	110	104	107	95	123	92	97	124	105	113	109	112	84	84
Føroya Handilsskúli	HH	24	17	15	13	32	45	44	56	52	78	76	103	104	104	81	108	130	130	130
	FHS	0	0	0	0	58	110	108	108	106	150	179	184	162	162	189	189	189	189	189
	Handilslærlingar	82	89	84	83	117	85	30	55	18	30	30	25	18	10	10	8	8	8	8
Tekniskir skúlar	Handverkslærlingar	139	153	157	78	132	168	183	237	218	222	204	212	213	142	76	69	69	26	8
	SIT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	108	108	108	108	108	108
	Atstøði	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	30	68	68	68	68
	HT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	12	18	24	24
Fiskivinnuskúlin	Fiskivnna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	14	6	7	12	12	12	12
	Próvtøkur	373	425	492	393	614	669	625	712	651	751	727	780	810	816	806	856	939	889	911

Útskrivað úr fólkaskúlanum	79/80	80/81	81/82	82/83	83/84	84/85	85/86	86/87	87/88	88/89	89/90	90/91	91/92	92/93	93/94	94/95
Aftaná 10.flokk (ei real)	587	625	573	630	656	611	598	490	531	517	475	563	711	729	703	678
Aftaná 9.flokk	21	44	229	158	195	341	170	106	160	192	166	181	91	42	29	71
Aftaná 8. flokk	25	32	38	36	19	23	31	24	19	22	14	9	8	4	16	0
Aftaná 7. flokk	49	35	10	9	21	30	8	0	7	0	12	19	8	2	27	22
	682	736	850	833	891	1.005	807	620	717	731	667	772	818	777	775	771

Hava seinni tikið miðnámsprógv	79/80	80/81	81/82	82/83	83/84	84/85	85/86	86/87	87/88	88/89	89/90	90/91	91/92	92/93	93/94	94/95
Student	87	131	151	156	149	162	148	146	145	175	179	192	173	225	240	280
HF	132	144	110	104	107	95	123	92	97	124	105	113	109	112	84	84
HH	13	32	45	44	56	32	58	56	83	84	84	61	108	130	130	130
FHS	0	0	0	14	54	56	30	30	47	75	80	81	54	59	59	59
Handilslærlingar	84	83	117	85	30	55	18	30	30	25	18	10	10	8	8	8
Handverkslærlingar	132	168	183	237	218	222	204	212	213	142	76	69	69	26	8	10
SIT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	66	22	16	16
Atstøði	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	68	68	68
HT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	18	24	24
Fiskivnna	-	-	-	-	-	-	-	-	14	14	6	7	12	12	12	12
	448	558	606	640	614	622	581	566	629	639	548	533	643	680	649	691

Hava tikið miðnámsútbúgving	79/80	80/81	81/82	82/83	83/84	84/85	85/86	86/87	87/88	88/89	89/90	90/91	91/92	92/93	93/94	94/95
Útskrivað úr fólkaskúlanu	682	736	850	833	891	1.005	807	620	717	731	667	772	818	777	775	771
Hava seinni lokið miðnám	448	558	606	640	614	622	581	566	629	639	548	533	643	680	649	691
Útbúgvingarprocent	66%	76%	71%	77%	69%	62%	72%	91%	88%	87%	82%	69%	79%	88%	84%	90%
Hava onga miðnámsútbú	234	178	244	193	277	383	226	54	88	92	119	239	175	97	126	80

Mynd 1: Tal av fólki í miðnámsútbúgving 1979/80 - 1994/95

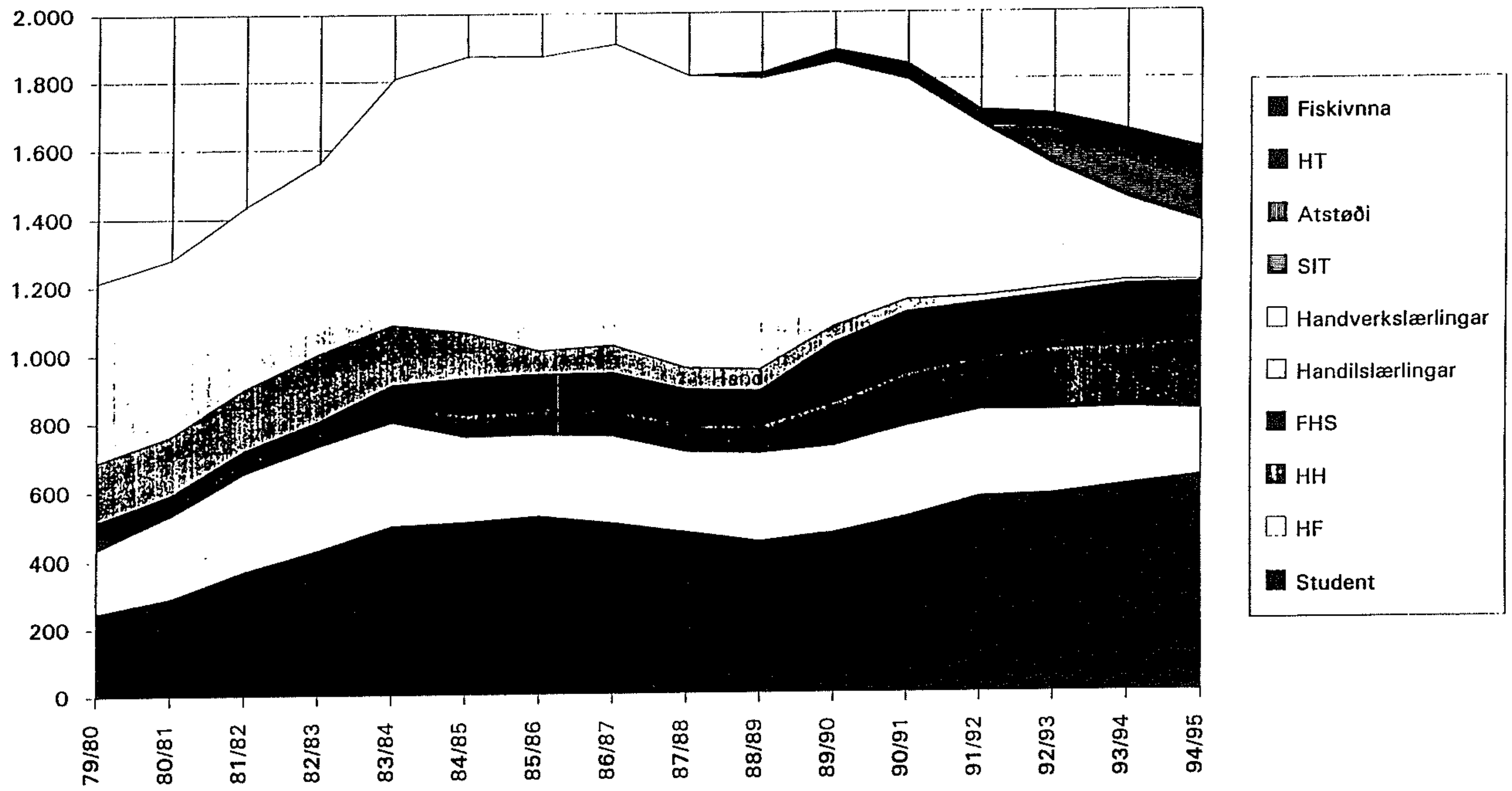

Mynd 2: Próvtøkur á miðnámsútbúgvingunum 1979/80-1993/94

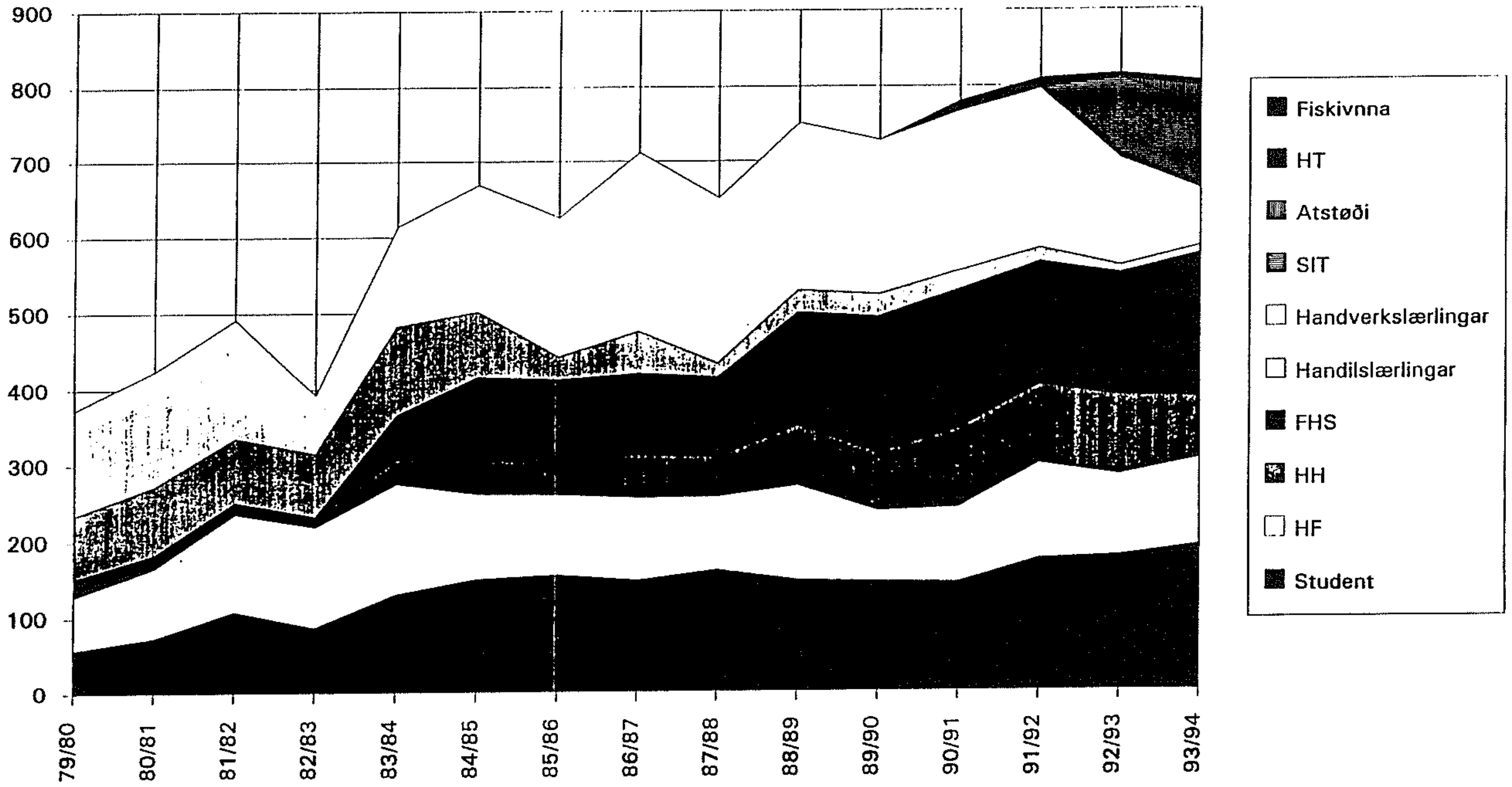

Mynd 3: Útskrivaði úr fólkaskúlanum 1979/80 - 1993/94

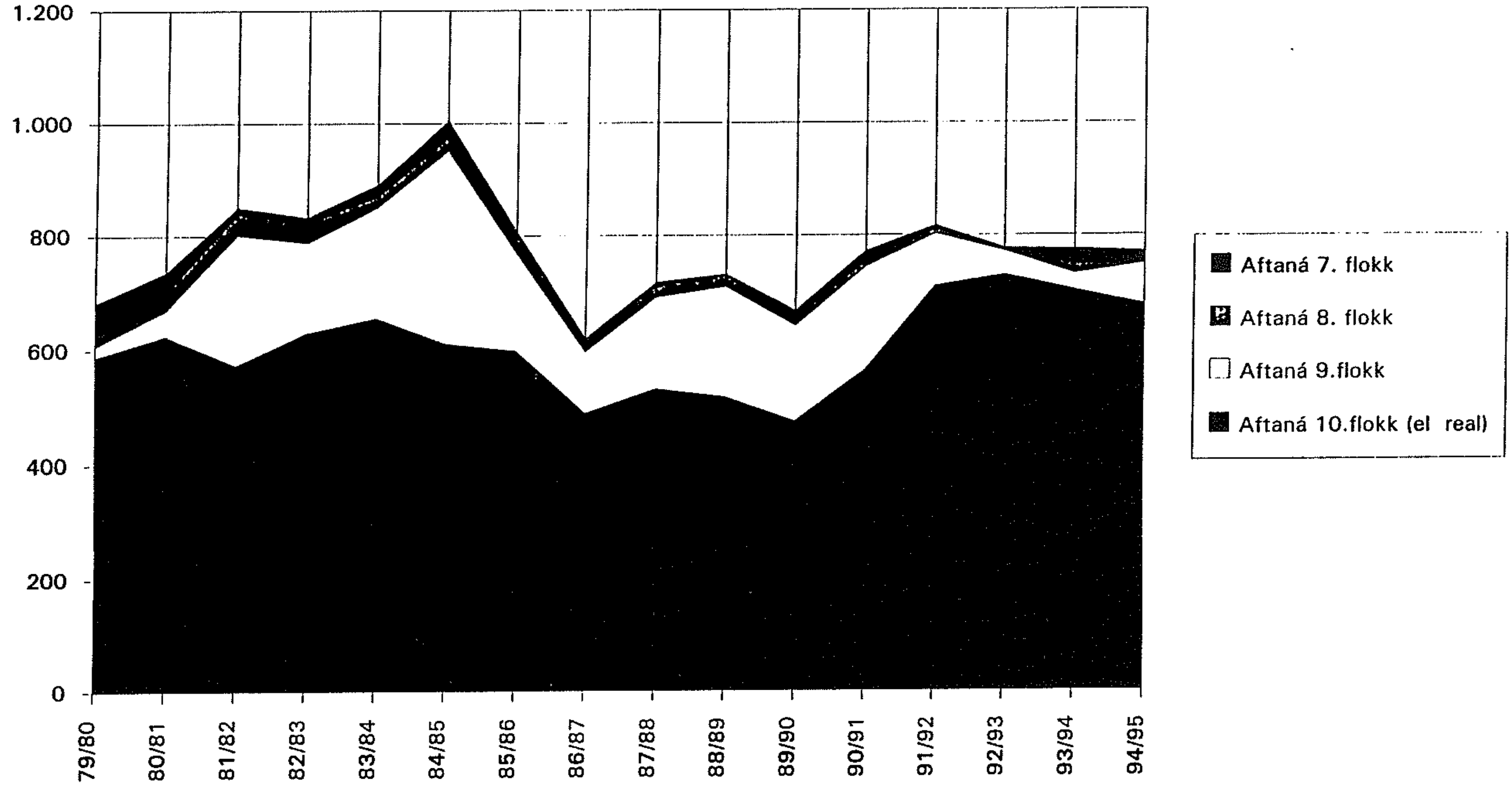

Mynd 6: Prosentvíst býtið av hvørja miðnámsútbúgving, næmingar úr fólkaskúlanum seinni fara at fáa (meting)

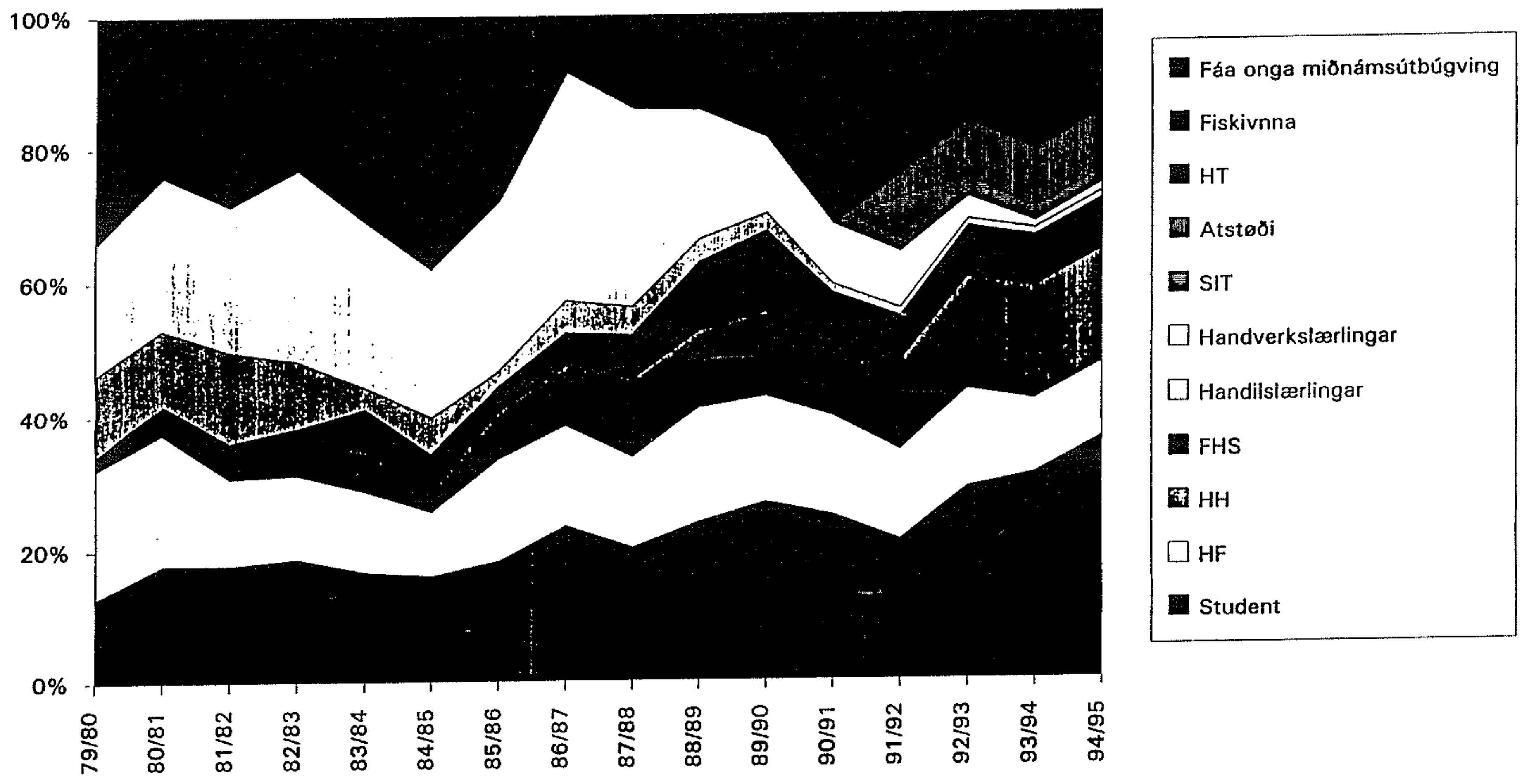
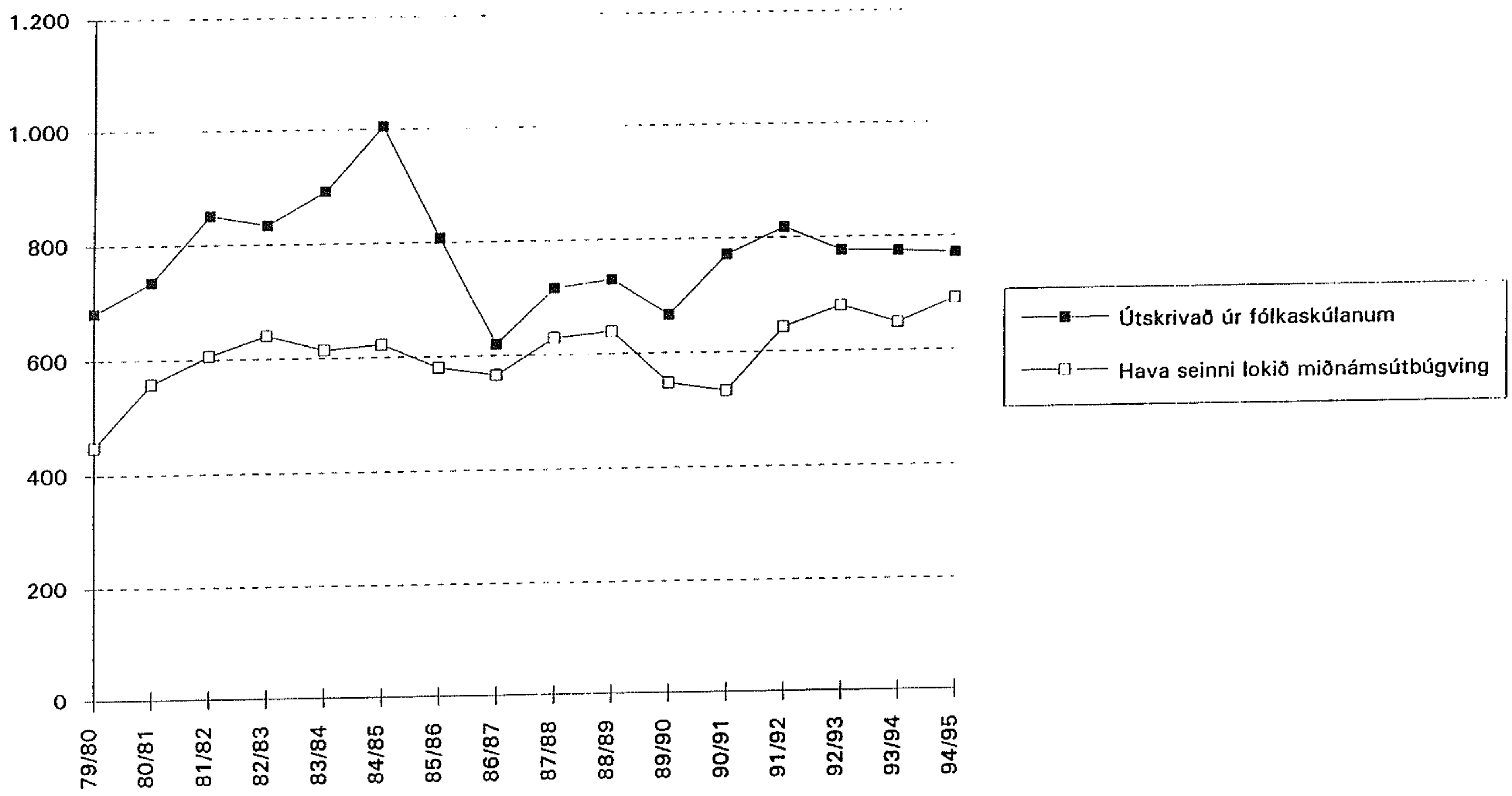
Mynd 4: Útskrivaði úr fólkaskúlanum, ið hava tikið miðnámsútbúgving